

ERDÉLYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM.

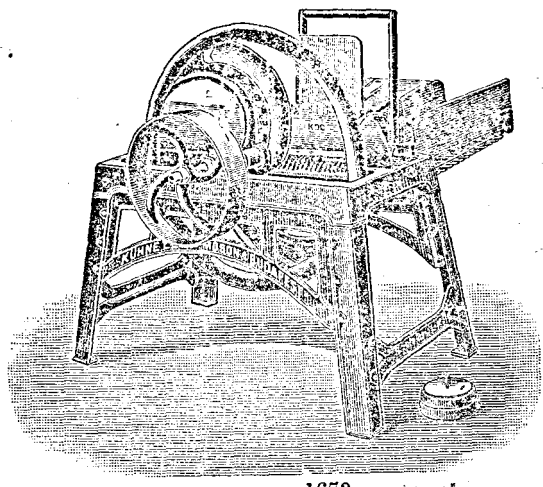
KOLOZSVÁR, 1908. január 26.

4. SZÁM.

RÜHNE E.

hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára

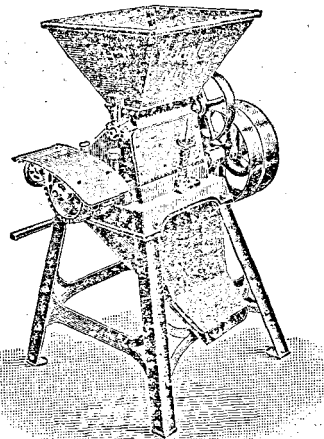
Mosonban

1672

elismert gondos kivitelben szállít:
szecska vágógépeket,
 répavágókat, darálókat,
takarmányfüllesztőket,
 „**TORNADO**” kukoricaszár-
 tépőket, **MORZSOLÓKAT,**
 burgonyamocogépeket, teljes ta-
 karmánykamra-berendezéseket

FŐRAKTÁR: BUDAPEST,
 VI. ker., Váci-körút 57a. sz.
FIÓKRAKTÁR: DEBRECZEN és
 TEMESVÁR.

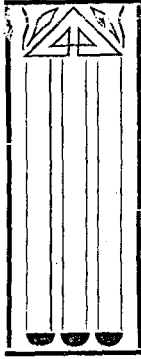

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár
 Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Peczony.

Magánjárókat, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzínlokomobilokhoz, Szalmakazalókat, Gőzekéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtekélyesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.
 Képviselek jutányos feltételek mellett felvételnek.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál
 Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
 birtokok és városi bérházakra

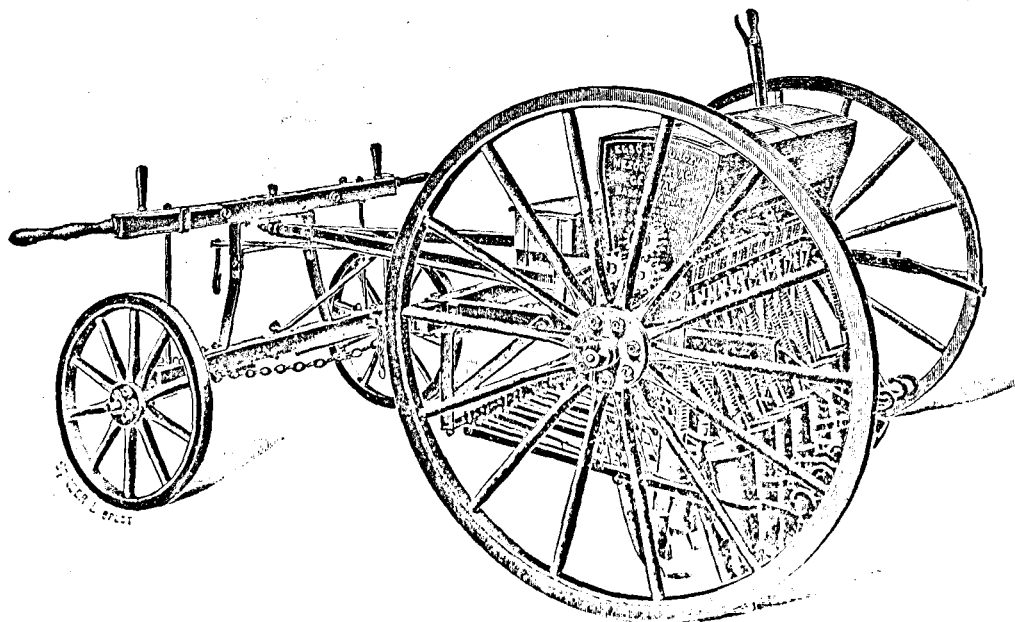
Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számíttatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Szabadalmazott LOSONCZI DRILL

a legjobb sorvetőgép!

Tolókerékrendszer

alsó- és felsővetésre.

Tessék leírást és ajánlatot kérni!

— Gazdáknak kedvező fizetési feltételek. —

Első

Losonczi Mezőgazdasági Gépgyár

Basch és Tarján mérnökök Losoncz.

2054

Kedvező alkalom! Huzás már október 5-én.

Az árfolyamok esése következtében csekély tőkebefektetéssel

1 és fél millió korona összegű fő- és melléknyereményekre játszhatik évi 3 huzásban, ha vesz nálunk egy

Hazai Takarékpénztári sorsjegyet

14 havi részletfizetésnél havi . . .	9.	korona
16 " " " " " " " " " " " " " " " "	8.	"
19 " " " " " " " " " " " " " " " "	7.	"
23 " " " " " " " " " " " " " " " "	6.	"
28 " " " " " " " " " " " " " " " "	5.	"

lefizetése mellett, vagy pedig letétjegyre napi árfolyamon 20.— K foglaló ellenében tétzés

1007

Egy sorsjegyre több nyeremény is eshetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságnál,
Kolozsvárt, Mátyás király tér 7. szám alatt.

szerinti törlesztésre. Az első részlet, vagy a foglaló lefizetése után a sorsjegyek nyereményei a vevőt illetik.

Huzások:

február 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel, június 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel október 5-én, összesen 731.000 K nyereménnyel,

Pénzt nem veszítheti el, mert minden sorsjegy okvetlen nyer legalább 100.— K törlesztő összeget, mely esetben még egy nyereményjegy is adnak 30-40 K értékben, mely nyereményjegy az 1976. évig valamennyi huzáson jár.

Szőlő-oltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusab választékban a már évek óta

1996 II. elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **Caspari Frigyes.**

Medgyes 130. sz. (Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős szemé yiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltetlen megbízhatóságáról.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánljatnak:
Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, löhere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szécskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1832

Fischer's
mindennemű nyomtatványhoz szép és tisztán kivitelben pontosan és olcsón
Fischer's
Photochromography
Budapest
Minden megrendeléshez közzel kell csatolni a szükséges készletet.

Szuperfoszfát-műtrágyákat a legolcsóbb napi árakon szállít a

„KLOTILD“ Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nador-utoza 4. sz.

LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LÓF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMENY ODA INTÉZENDŐ.

**Kérjük az
előfizetéseket
megújítását!**

TARTALOM:

Unállo eredeti cikkek:	
A rétek gondozása <i>Unyi Lajos</i>	37
Ugorkatermeles melegágyban. <i>Csérer Gyula</i>	39
Magyarországon termelt bab minősége. <i>K. Biró Gusztáv</i>	40
Tárca:	
Tanulmány-utazásom az északamerikai Egyesült- Államokban. <i>Dr. Hoffmann Ferencs</i>	38
Kisebbszakközlemények. 40	
Egyleti élet:	
Meghívó.	41
Égyes közlemények. 41	
Hirdetések.	

A rétek gondozása.

Általánosan ismert dolog, hogy a jövedelmező és virágzó állattartásnak — ott ahol a szántóföldi takarmánytermelés nincsen felkarolva, egyik alap feltétele, a jó minőségű réti széna. Ez képezi úgy az igás, mint a haszon s különösen, növendék állatainknak, a legegészségesebb, legtermészetesebb takarmányát.

Ilyen takarmányt azonban csak akkor tudunk gazdaságunkban produkálni, ha jó minőségű kellően gondozott és trágyázott réteink vannak.

A megfelelő számú és megfelelően takarmányozott állattartás által azonban, szántóföldjeinknek is használunk s így azon költség amit réteink gondozására fordítunk, kétszeresen térül vissza, egyrészt mert általa, igás és haszon állatainknak megfelelő minőségű és mennyiségű, természetszerű, takarmányt nyújthatunk; másrészt, a jól takarmányozott állatok trágyája, jobb lesz s így vele, sokkal jobban tudjuk szántóföldjeinkről kivitt növényi tápanyagokat viszapótolni.

A rétnak ezen fontosságát, a gazdaságra nézve már régebben is fölismerték, a mennyiben akkor midőn a takarmánytakartás szántóföldi termelése elterjedve nem volt, helyesen beosztott gazdaságnak csak azt tekintették, amelynél minden 100 hold szántóföldre, körülbelül 30 hold rét esett. Ennek volt köszönhető, hogy az ilyen gazdaságok, dacára a folytonos egyoldalú, gabona termelésnek, nem merültek ki, annyira s oly könnyen — különben egyenlő talaj viszonyok mellett — mint azon gazdaságok szántóföldjei, amelyek rétekkel nem rendelkeztek.

Dacára, hogy a rétek a gazdaságra, így nagy fontossággal bírnak, ennek folytán minden tőlünk telhetőt el kellene követnünk arra nézve, hogy termőerejüket fokozzuk vagy legalább fentartsuk, mégis a legtöbb gazdaságban azt tapasztaljuk, hogy a réttel, mint a gazdaságnak mostoha gyermekével, bánanak el s azt mennél jobban kizsarolni törekcsenek, természetesen nem rosszakaratból, hanem tudatlanságból.

Pedig oly kevés költségbe kerül az, amit rétgondozásnak nevezünk s olyan könnyű szerrel a szántóföld teljes megrövidítése nél-

kül állítható elő, azon trágya, amit a rét igényel, hogy szinte bűnűl róható fel azon gazdának, ki azt tenni elmulasztja. A rétek gondozása azok fogasolásából öntözéséből, nem legeltetésből, trágyázásból áll.

Azt lehet mondani, hogy amilyen fontos, a tengerinél burgonyánál, általában a kapás növényeknél a kapálás, olyan a rét részére a fogasolás. A rétek évenkénti, fogasolását azért semi szín alatt el ne mulasszuk, annál is inkább mivel annak megejtése igen kevés munkába kerül.

A fogasolás célja az hogy a növény gyökérzetéhez, a levegő behatolását elősegítsük, hogy a borona fogai, a füveknek gyökértöréseit, megsértvén azokat ezáltal erősebb bokrosodásra serkentjük.

Ha egy nem fogasolt rétet megnézünk, azt fogjuk látni, hogy tele van az vakondtúrásokkal, melyeknek széthányása igen nehéz, s emellett a jobb féle rétifüvek kivesznek rajta, a gyomok pedig elszaporodnak rajta, mert azok az előbbieknél sokkal élelmesebbek. A nem fogasolt rétet, továbbá moha lepi el. Az ilyen rétről nyert széna, nem csak mennyiségileg, hanem minőségileg is gyengébb mint az melyet egyrendszeresen fogasolt rétről nyerünk.

A fogasolást végezhetjük ősszel is, legcélszerűbb azonban azt tavasszal, még pedig már akkor, mikor a rét, talaja felszikkadt végezni. E célra lehet közönséges fogast is alkalmazni, azonban sokkal jobb és biztosabb munkát végez az úgynevezett (Lacke féle) rét fogások, lánchoronák. mert ezeknél a borona fogai nincsenek szilárdan rögzítve, hanem amint nevek is mutatja, láncczemek segítségével, mozgathatóan, egymással összekötve, s így sokkal jobban alkalmazkodik a rétegyenetlen felületéhez.

A rétek további gondozásához tartozik, azoknak öntözése. A réttöntözés természetesen csak ott vihető haszonnal keresztül ahol az öntözéshez szükséges vizet, közel és könnyen kaphatjuk.

Az okszerűen keresztül vitt öntözés által, réteinknek hozamát óriási mértékben emelhetjük úgy, hogy az megkétszereződik megháromszorozódik. Különösen száraztermészetű, sülevényes réteken mutat az öntözés rendkívüli hatást.

Ha tehát réttöntözésre alkalmas vízzel

Vörös

lóheremagot

vásárlók

kisarankás áruért 160 kor.-ig

arankamentes áruért 170 kor.-ig

fizetek métermázsánként.

Mintát és ajánlatot kér az eladó mennyiség közlésével

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. magkereskedése.

== BUDAPEST. ==

1002

Megjelent baromfitenyésztési osztályunk árjegyzéke

diszes kiállításban, számos ábrával.

A mesterséges keltetés hiveinek különös figyelmébe ajánljuk.

Minden érdeklődőnek egyszerű
óhajra szivesen megküldjük. ≡

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

1003

rendelkezünk, ne mulasszuk el soha az öntözést.

A rétöntözés hatása kétirányban nyilvánul egyrészt, nedvesítőleg hat másrészt, miután minden víz tartalmaz magában, több kevesebb iszapot s ezen iszapban pedig mindig több kevesebb, ásványi szerves alkotórész foglaltatik; így az öntözés által, rétjeinket egyuttal trágyázzuk is.

Természetesen az öntözésre felhasznált víz természetétől s az öntözés időszakától függ az, hogy az öntözés trágyázó hatású-e.

Egy elengedhetlen feltétele a rét gondozásnak hogy *ne legeltesük*.

Nállunk általános rossz szokás, hogy a réteket a sarjú letakarítása után egész késő őszi legeltetik, sőt sok gazda még azt is megteszi, hogy tavasszal, takarmányhiány következtében a rétre hajtja ki a marhát. A takarmányhiány azonban, nem elég ok arra, hogy azért a rétünket tönkre tegyük inkább szerezzünk takarmányt bárhol, csak a rétünket ne bántuk tavasszal. Sok gazda nem is gondolja, milyen méreg drágán, fizeti meg azt a kis legelőt, amit a rétszenge növényzetével, kora tavasszal nyújtani tud a rét termésének csökkenésével.

De nem ugyanazon évben, hanem a következő évben is meg érzi a rét a legeltetést, annyival inkább óriási hátrány ha folytonosan, minden évben úgy szólván rendszeresítve legeltetjük.

A rét legeltetésének káros hatása abban áll hogy az ilyen késő őszi a hó leestéig, legeltetett réteket, a növényzete, miután egészen kopaszon áll nem képes a feli fagynak ellent állni, hanem kivész vagy legalább is megsínyli úgy, hogy tavasszal csak később hoz hajtásokat. ezek pedig mindig gyengébbek lesznek mint a nem legeltetett réteket, hajtásai. Ha pe-

dig még tavasszal is legeltetjük a rétet, akkor a legelőmarha lecsipvén, berágván a fűnek első zsenge hajtásait az fejlődésében nagyon vissza vettetik s hosszú időbe kerül, amíg az a fű a régi helyébe, új hajtást hozhat, a legeltetett réteket talaja, ha azt megnézzük, azt fogjuk látni, hogy az tele van legelő marha lábnyomokkal, az ilyen lábnyomokban a víz össze gyülemlik s a fű azon a helyen kivész s helyébe holmi értéktelen gyomok lépnek.

A réteket ápolásához tartozik végül azok trágyázása. Az olyan réteket, a melyek iszapban gazdag folyóvizek mellett fekszenek s időközönként ezen vizek eláradásának vannak kitéve, trágyázásról nem kell gondolkozni, mert ezeknél a természet arról bőven gondoskodik. Ha azonban, oly rétejek vannak a melyek ilyen iszap trágyázásban nem része sülnek, ezeknél a szénával évről évre kivont növényi tápanyagoknak pótlásáról, tehát rendszeres trágyázásról gondoskodni kell mert valamint a szántóföld, úgy a rét is, a folytonos termelés által, ha visszapótlásról gondoskodva nincs kimerül s bizonyos idő múlva kielégítő termést adni nem fog.

A rétről kivitt tápanyagok visszapótlására azaz trágyázására, álló trágyát, kompostot fahamut és műtrágyákat alkalmazhatunk. A trágyák mikénti használása; álló trágyát ősszel vagy télen hordhatjuk ki a rétre négy évi időtartamra káthkint, körülbelül 150—200 m.-mát, azaz 20 szekeret számítva E célra lehetőleg érett és ne szalmás trágyát használjunk s azt a réten egyenesen eltergetjük. A téli nedvesség, hólé, az álló trágya oldható, értékes részeit feloldja, kilugozza és magával viszi a talajba. ahol azok többé kevésbé megköttenek, s a növények gyökerei által felszívhatnak.

Az oldhatatlan szalmás része a trágyá-

nak pedig a felszínen marad. ahonnan azt tavasszal összegerebbljük s vagy a szántó földre vagy a kifutó aklokba hordatjuk.

A rét felszínén maradt trágyát azért kell onnan tavasszal eltakarítani, mivel az a rét lekasálásakor a széna közé kerülve, annak kellemetlen ízt és szagot ad, úgy hogy az ilyen szénát azután az állatok nem szívesen eszik.

A rétre kihordott istállótrágyával azonban szántóföldjeinket rövidítjük meg, azért sokkal célszerűbb, istállótrágya helyett a tulajdonképpeni trágyáját, a komposztot alkalmazni e célra.

Minden gazdaságnak, de különösen az olyanoknak, melynek rétje van, feltétlenül egy komposzt-teleppel kellene birnia, ahová a gazdaságnak mindenféle trágyaszerű hulladékát összehordva s azok jóminőségű földdel rétegezve, évenként egyszer-kétszer, de legalább egyszer átforgatva, 2—3 év alatt teljesen földnemű anyaggá válnak s a legkitűnőbb istállótrágyával nem is pótolható — rétrágyát szolgáltatja. Ilyen komposzt trágyából 4 évenként és káthként 12—15 szekérrel kell a rétre télen kihordani s azt egyenesen eltergetni.

Egy igen jó rétrágyát szolgáltat még a *fahamu*, amely még nincsen kilugozva. És különösen szénsavas kálium és mésztartalmánál fogva bir trágyázó hatással. A gazdaságban igen olcsón és könnyen tehetünk ilyen trágyaszert, ha a cselédséget egy kis utánjárásal rászoktatjuk arra, hogy a fahamut ne a trágyatelepre, hanem egy külön e célra kijelölt helyre vigyék, az így összegyűlt fahamuból káthként körülbelül 3—4 m.-mát szórjunk el a rétre.

Rátrágyázásra használhatunk végül műtrágyákat is.

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TÁRCÁJA.

Tanulmány-utazásom az észak-amerikai Egyesült-Államokban.

Irta: Dr. Hoffmann Ferencz.

II.

Az Egyesült-Államok területe az észak-amerikai kontinensen 9.687.500 □ km., vagyis 28 és 1/2-szer akkora, mint hazánk területe és átlagos népsűrűsége csak 9 ember, amikor hazánkban is, mint ritka népességű országban is 60 ember esik 1 □ km. területre. Ezen óriási területen maga a természet is úgy látszik, rendkívüli nagyot akart produkálni.

Nem kívánok ezuttal megemlékezni a véghetetlen prairikról, az óriási tavakról, folyókról, vizesésekről, a felhőkbe nyúló hegyekről, sem a rengeteg erdők évezredes fáiról, a Mariposa nagy fákról. Melyek a viharral dacoltak már akkor, mikor még a szent Nilus vidékén a Faraók trónoltak, amikor a világalomnak a Tigris és Eufrates folyók

partja volt színhelye és Niniveh gazdasága virágzott. A napkeleti népek már rég kihaltak és helyébe újakat szült a kor s ez erdő óriások annyi ezer év után is még törhetetlenül állanak s viselik a régmúlt idők forradásait.

Mindezen természeti csodákról nem emlékezem meg, ezuttal csupán a föld gazdaságáról, magáról a földről mint a gazdasági termelés színhelyéről és az ősvivak tárházáról emlékszem meg röviden.

Amerika földje a capitalista termelésre és a tőke accumulálásra páratlanul alkalmas mert:

1. *gazdag termékeny talajban* úgy, hogy Amerika lakossága — mely a föld népességének csak mintegy 5%-a — az egész világ művelhető földjének 1/4 részét művelés alá vette. Megkönnyítette ezt idáig a föld őstermő ereje, melynek kihasználásához idáig mesterseges eljárás alig volt szükséges. Csak a Mississippivi völgye circa ötször akkora fekete buzafeleket szolgáltat, mint a magyar és dél-oroszországi buzafeledek együtt véve. A művelés iránt háládatos talaj valósággal öntötte a termést a farmernek. A külterjes termelés

következtében átlag terméseik kisebbek ugyan, mint hazai átlagterméseink, mégis 1901-ben buza-termésük a világtermés 25%-át képviselte, tengeri termésük 75%, a zab pedig 20% ot tett ki.

2. Alkalmas Amerika a tőkegazdaság fejlesztésére, mert *gazdag hasznos ércekben*. A legkitűnőbb vasból az egész világtermelés 39.3% ot, az acélból 42%-ot, a rézből pedig 55%-ot termeli; az ónbányák a világtermelés 29.3%-ot a higanybányák pedig 33%-ot szolgáltatják.

Köszentermelésben az Unió államai 33%-kal a világon első helyen állanak, még Angliát is megelőzik a fekete gyémántban s köszentük mindég a legkitűnőbb vasércnek szomszédságában fordul elő, mely körülmény a feltárásnál és felhasználásnál is nagy előnyököt nyújt.

Petroleum termelésben az Unio második helyen áll, a világtermelésnek 42% át szolgáltatja.

3. Előmozdítja végül a tőke accumulációt Amerika földje az által, hogy *gazdag nemes fémekben*. 1901-ben a világ aranytermelése

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszereint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelölő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

Különösen a kainit és Thomassalak az amely e célra kitűnően megfelel. A kainit mint kálitrágya, a Thomassalak pedig mint foszfortartalmu műtrágyák alkalmazása a rétrágyázásra, nem lenne gazdaságos, mert ezek aránylag igen drágák lévén, az általuk elért terméstartomány ritkán téríti meg a trágyázás költségeit.

Amily kevésbé és ritkán mutat nálunk hatást a kálitrágya s így különösen a kainit a szántóföldön, éppen olyan hálásak a rétek a kainittrágyázással szemben.

Ami különben onnan van, hogy a rétek talaja tulsúlyban, tőzeges és homokos talaj: míg a szántóföldek legnagyobb részt agyagtalajuk. Az agyag talaj pedig már természet-től fogva gazdag káliumban s így a kálitrágyát nem igen hálálja meg, míg ellenben a tőzeg és homok, amely főleg a rétek talaját képezi. káliumban szegény s ezért a rétek legtöbbször a kálitrágyát igen meghálálják. A kainitból körülbelül 3—4 qt kell egy kat. holdra ősszel elszórni.

A foszfortrágyák közül a rétrágyázásra a szántóföldek trágyázásánál oly kitűnő hatást mutató szuperfoszfátnál, jobban felel meg a Thomassalak.

Ez különben természetes, mert a rétek trágyázásánál olyan természetű trágya felel meg legjobban, melynek hatása hosszabb ideig tart, mint a szuperfoszfáté, a legtöbb esetben a Thomassalakot célszerű lesz kainittal együtt alkalmazni s ilyenkor a Thomassalakból a kainit mennyiségnek hétharmadát körülbelül 2—3 qt szórunk el káthként.

Unyi Lajos,

Ugorkatermelés melegágyban.

Az ugorkának termelése, hajtása melegágyban koránt sem olyan nehéz vagy körülményes, mint azt sokan hiszik, ha a kellő

berendezés, ugymint, ablak és trágya áll rendelkezésre, s kissé gondoskodva járunk el a termés körül, semmiesetre sem maradhat el a jó eredmény. Jól lehet, minden termelő arra törekszik, hogy minél hamarabb, minél korábban állithassa elő a terményt, mégis az ugor kánál ha az nem üvegházban hanem csak melegágyban termelték — nem szabad igen korán hozzá fogni a termeléshez azért mert a tulbuzgóságból korán neki indított termelés főképen az időjárás miatt nem szokott sikerülni. Előfordul ugyan nagy ritkán, hogy amár január elején elvetett ugorka, kedvező enyhe téli időben elég jól indul, de aztán az sem ritka eset, hogy a már szépen fejlődésnek indult melegágyi ugorkát egy váratlan időfordulás teljesen tönkre teszi a leggondosabb védelem mellett is. Tönkre teszi pedig azért, mert éppen a hideg ellen való védekezés miatt napokig még ki sem lehet takarni a melegágyat, sem friss levegő sem pedig világosság nem juthat a növényekhez; már pedig éppen az ugorka az a növény, amely bár kívánja a meleget, de a friss levegőt és világosságot sem nélkülözheti, miért is mindig jobb eljárás az, ha kissé későbbben indítjuk meg a termelést — úgy február elején, amikor már több napfényre van kilátás, s amikor már a szabad levegő sem olyan dermesztő hideg. Egyébként a termelésnek a kezdetét mindig a helyi éghajlati viszonyoknak a figyelembe vétele szabályozhatja a legjobban, s aki ezzel számol, az már is fél munkát végzett.

Hiszen sokszor tapasztalható, hogy a szabadföldbe vetett ugorka is elmarad a növekedésben s csak senyved akkor, ha tulbuzgóságból túl korán vettetik el, a rendes időben elvetett ugorka ellenben vigan növekedik s nem ritkán hamarabb hozza a termést mint a korábbi vetés.

A melegágy készítése annyira közismert,

hogy azt itt e helyen bővebben leírni felesleges, de megjegyezzük, hogy annyiban az ugorka mint általában minden kalakos növény nagyon szereti a meleget, a melegágyat úgy kell készíteni; hogy legalább is 2 hónapig kellő talaj meleget nyujthasson a plántáknak, miért is mindig jobb főképen hidegebb vidékeken a melegágyat nem a föld felszínére, hanem erre a célra megásott a melegágyi keretnek megfelelő hosszúságú és $\frac{1}{2}$ méter mélységű árokba készíteni: Minthogy pedig mindig jobb a nyugatról — keletre húzódó s délre lejtős állásban helyezni a keretet — az árok ásásánál a földet a gödör északi oldalára kell helyezni dombszerűleg, mely domb az északi szelek ellen igen jó védelmül szolgál a melegágynak mindenkor, de különösen akkor, ha levegőzés céljából feltámasztjuk az ablakokat. Ez is olyan fontos körülmény, amelyet figyelembe kell venni annál is inkább, mert egyrészt az északi oldalra vetett domb a napsugarakat is jobban felfogja, másrészt hidegebb levegő nem éri a növényeket, mert ha csak egyszer is megfáznak a növények azokat helyrehozni semmi körülmények között sen lehet, s úgy minden addigi fáradozás kárba veszett.

A melegágykészítésnél megjegyezzük még azt, hogy a trágyával, mely ezután friss lótrágya lehet — takarékoskodni nem szabad, a föld pedig, amelyet 20—25 vastag rétegben terítünk a trágya fölébe — humuszban gazdag s homokkal lazított kerti föld legyen, ez felel meg az ugorkának a legjobban. Minnél közelebb, 8—10 cm.-nyire fekszik a föld az ablakhoz, annál jobban, annál újabban növekednek a plánták, s akkorra, amikor már a plánták indákat is fejlesztenek a föld a trágya erjedése következtében ugyis leülepedik, mely ha kevésnek bizonyulva, inkább a keretet emeljük fel, mintsem a föld legyen már elejétől fogva mélyen, távol a világosságtól.

sének 31%-át, az ezüsttermelésnek pedig 33%-át szolgáltatta.

Növekedő forgalmának lebonyolítására rendelkezésre állanak az Atlanti és Csendes óceánra nyíló számos kikötői, nagy hajózható folyói, 4929 km. hosszú csatorna vonala, óriási tavai és Németországnál hatszor, Austria-Magyar-Monarchiánál 8-szor hosszabb vasutvonalai (316,839 km. Németországa 53,991 km., Ausztria Magyarországa 41,740 km.)

Amerika földjének óriási kiterjedésével, gazdaságával és szerencsés államalkatásával — mely a szövetséges államok között a gazdasági javak akadálytalan forgalmát biztosítja — hivatva van a capitalismus teljes expansiójára, páratlanul alkalmas arra, hogy jól szervezett termelési technika fejlesztésével a világ meghódítására fegyvert adjon a capitalismus kezébe. Annyival is alkalmasabb Amerika földje a capitalismus teljes kifejlesztésére, mert megvan erre a tőkegazdaságot leginkább jellemző *határtalan vállalkozó szellem*, ez a vállalkozó szellem — mely magát a szűk Európában lépten-nyomon bilincsbe verve érezte, mely vállalkozási bátorsághoz hason-

lót mindenféle szabad kereskedelmi doktrina és kereskedelmi politika megalkotásával sem lehetett teremteni — csak Amerika szabad földjén tudott tejjességben kifejlődni.

Röviden ezekben kívánom elősorolni a természet nagyszerű alkotásait, melyek által az tért nyit egy magasabb rendű termelési rendszernek.

Lépten-nyomon azt látjuk, hogy az emberiség minden intézménye fejlődési processus alatt áll. Erről győző meg bennünket a világtörténelem is. Így az államélet mai fejlett alakját a város államból való kibontakozása útján érte el és éljük mi manapság a *nemzet államok* korát, mely a népvándorlással kezdődik és korunkban jut teljességre. De ezzel még nincs befejezve az etikai államfogalom fejlődése. Az államtudósok szerint az etikai államnak legmagasabb alakja a *világállam*, vagyis az emberiség mint állam, mely ugyan formailag még nem létezik, de ezredéves fejlődésben van s a civilizáció legkülönbözőbb utjai feléje visznek. Meglássuk mit végez a hágai konferentia.

A szabadság élvezete is hajdan az em-

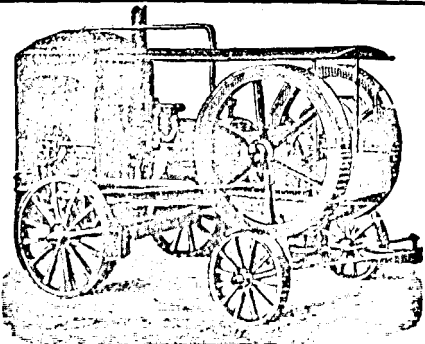
beriség kisebb csoportjára terjedt ki, manapság nemzetek élvezik — s költünk lánglelke a szabadság legnagyobb ideálja után rajong, mikor felkiált: „Jövel szent világ szabadság.”

Hinnünk kell a fejlődésben is. Tudvalevőleg a gazdaság bölcső korszakában a termelés a *házi gazdaság* ökonómia küszöbén belől folyt le, majd hosszas fejlődés után elérte a *nemzetgazdaság* termelési korszakát, amelyből a mai élénk világforgalom kifejlődésével a *világgazdaság* termelési rendszere felé haladunk, melynek alapja a kapitalista termelés.

Ha most már ezen termelési rendszerhez a megfelelő ideális tért kellene megalkotunk, kiterjedése és alkalmatosságra nézve kiválóbb territoriumát, mint az Egyesült-Államok területe alkotni sem lehetne. Mert amint látjuk, maga a térség is a természet által erre van már alkotva.

Az amerikai Egyesült Államok földje a capitalismus számára kánaán; az ígért földje, hol mindazon feltételek megadva, melyek lényegének teljes kifejlesztését biztosítják.

(Folytatjuk.)

Oberurseli Mótorgyár Részv.-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: Wien, Gumpendorferstrasse 72. || MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM“ BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MOTOR.

4000-nél több üzemben. — Könnyen kezelhető. — Villanyos gyújtással. — Okl. gépész felesleges. — Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. — Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székelyvár (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitramegye); gróf Esterházy László uradalmától, Sárospatak (Fehérmegye).
Sándor Pál Mező-Bánd, Albíai Béla Alak-Szovát, Lőte Lázár Kaál. 2963.

Az ugorka magvetést illetőleg többféle eljárás ismeretes, de tapasztalásunk szerint a magot legjobb a melegágy közepén huzódó halmocskára vetni, mely eljárással semmivel sem indul meg később a növekedés és termés, mint amelyet előbb üvegházban cserepekbe vetnek s kellő megerősödésük után ültetnek a melegágyba.

Az átplántálás mindig időhöz kötött dolog, s az előre nevelt plánta mindig nehezebben szokja meg a melegágy levegőjét, talaját, az ilyen átplántált növények hosszabb-rövidebb ideig szünetet tartanak növekedésükben, gyökérük nem terjednek oly gyorsan a talajban mint azoké, amelyek ott helyben keltek ki.

A fődolog az, hogy a mag csiraképes s hogy valóban melegágybani hajtatásra alkalmas fajta legyen és itt nem érvényesül a takarékoság, a jó mag mindig drágább. A valóban jó fajta melegágyi ugorkamag ugyszólván megfizethetetlen kelléke a korai hajtatásnak s aki már egyszer kipróbált egy fajtát, mely a helyi éghajlati viszonyoknak megfelel, az önmagának tesz kárt, ha más, sippal dobbal hirdetett fajtának felül, miért is legjobb, ha egy kipróbált s jónak bizonyult fajtából saját maga tesz el magot úgy és olyat, mely a faj jellegét és jóságát évekig megtartja. Az ily ugorkamag termeléséről különben, egy közelebbi cikkünkben fogunk bővebben szólni.

A melegágyi ugorkának a kezelése a magvetéstől a termés szedéséig nem olyan körülményes s aki más melegágyi növények termelésével is foglalkozik, az hamar megtalálja a módját. A talaj porhanyítás, töltögetés, öntözés és levegőzés a legfőbb tényezők, ezek közül azonban a levegőzést említem meg mint olyat, amely különös gondját képezze minden termelőnek.

Bármilyen kezelésben részesül máskülönben a melegágyi ugorka, de ha a friss levegőt nélkülözi, az olyan bajokat idézhet elő, amit pótolni, helyrehozni nem lehet. Ha a plánta növekedésével lépést tartva, kellő mennyiségű friss levegő jut a melegágyba, akkor ki van zárva az az eshetőség, hogy az ugorkát penész, gyökérrothadás, ragya, levéltetű (apis) hűtés, terméketlenség érje, mert kétségtelen az, hogy a kellő időben és mértékben nyújtott friss levegő edzi, ellentállóvá teszi a növényt s ha nem is hoz egyszerre oly tul buja hajtásokat, indákat, mint azok, amelyeket zárt ablakok mellett nevelnek, mégis végeredményében amaz sokkal hamarabb fordul termőre s a termés is jobb, szebb, egészségesebb s bővebb.

Végeredményében tehát az ugorka melegágyi termelésének egyik legfontosabb kelléke az, hogy friss levegő jusson a növényeknek úgy és olyan mértékben, ahogy azok kívánják, mert a tavaszi levegő éltető eleme minden növénynek, ennek számbavétele nélkül minden munka csak meddő marad, s ezért sem szabad elsietni, vagyis nagyon ko-

rán megindítani főképp hidegebb éghajlat alatt az ugorka termelést melegágyban; mert ha nincs hozzávaló időjárás, a termelés csak szánalmas kinlódás.

Csérer Gyula.

Magyarországon termelt bab minősége.

Felesleges terményeiknek külföldi értékesítésénél általában tapasztalhatjuk, hogy annak minősége ellen rendszeren kifogás van.

Ujabbán az eddig általánosan közkedveltségnek örvendő babjaink ellen a franciák oly kifogásokat tesznek, mik ha tényleg igazak volnának; nem csak veszélyeztetnék tekintélyes bab kivitelünket, hanem esetleg meg is semmisíthetik.

Hogy ezen kifogásoknak némelykor alapjuk van, azt sajnos nem lehet elvitatni, mert hiszen a közvetítő kereskedelem — eltekintve a megbízhatóságtól — a legtisztább árunál is gondoskodik a megengedhető, és meg nem engedhető tisztátalanságokról; ne hogy a szokvány árunál jobb minőségűt legyen kénytelen szállítani (szolid kereskedelmi elv).

Csak is even gondoskodásnak tulajdonítható újabbán Franciaországban elterjedt azon hit, hogy a magyar bab az egészségre ártalmas anyagokat tartalmaz.

1907 év október havában három lyoni vegyész a XIV. hadtest hites vegyészének bizonylatait is mellékelve, annak kimondására kérte a „Societé de Pharmancie de Lyont,” hogy a magyarországon termelt bab a közszállításból teljesen kizárassék. Mert a XIV. hadtestben fellépő gyakori mérgezéseket a magyarországon termelt bab élvezése okozza.

Vizsgálataik szerint a magyarországon termelt bab igen nagy mennyiségű kali vegyületeket és különösen szénsavas kalit tartalmaz, a mi az egészségre, nagyobb mennyiségben határozottan ártalmas.

Een ráknézve sérelmes állítás így nélkülözi a valóság jellegét, már azért is, mert a magyarországon termelt bab kali tartalma egyáltalában nem nagyobb, mint akár mely más országban termelt bab kali tartalma.

És így ha a vegyvizsgálat a hadtest részére szállított magyarországon termelt babnál magas kali tartalmat talált, az csakis annak lehet tubajdonítani, hogy idegen magvakal volt az árú keverve, és sokkal valószínűbb, hogy akkor sem a magas kali tartalom okozta a mérgezési eseteket, hanem az idegen és a főzésnél elnem távolított magvak.

Hogy a magyarországon termelt babnak kali tartalma nem magas és mérgezést semmi körülmények közt sem okozhat, arra vonatkozólag közlöm azon magyarországon termelt babok kémia elemzését a miket 1907 évben a magyaróvári mezőgazdasági vegykerületi állomáson végeztem.

Megjegyzem, hogy a közölt babok mind fehérszínűek voltak, és hogy kivitelünk legnagyobb mennyisége szintén fehér színű.

A kémiai elemzés eredménye a következő:

Babfajleség nevei	Tartalmaz százalékban			
	hamu	Kovav sav SiO ₂	fosfor-sav P ₂ O ₅	Kálium oxid K ₂ O
1 Blanc unique	3.34	0.016	1.05	1.36
2 Rond blanc comun	3.34	0.038	1.10	1.42
3 Franciaország csodá a	3.37	0.021	1.08	1.46
4 Cukor gyöngy	3.01	0.031	1.96	1.12
5 Carters Longword	3.95	0.019	1.16	1.44
6 Blanc harif saus parille	3.53	0.029	1.14	1.48
7 Ezert egyért	3.51	0.021	1.19	1.44
8 Közönséges paszuly	3.25	0.017	1.03	1.38
9 Kis thuringiai	3.69	0.030	1.24	1.49
10 Deutch-féle nezsideri Etampesi	3.53	0.040	1.26	1.47
11 Blanc quarantaur	3.05	0.016	1.14	1.41
12 Manthner-féle leveletlen	3.21	0.020	1.12	1.48
13 Javitott leveletlen	3.41	0.019	1.22	1.54
14 Etampesi eredeti	3.37	0.023	1.10	1.46
15 Etampesi törpe	3.18	0.014	1.06	1.51

A fenti táblázatból láthatjuk, hogy a magyar bab kali vegyületet nem tartalmaz oly mennyiségben, hogy az egyáltalában az egészségre ártalmas volna, ugyan ezt mihelyt a fenti esetek nyilvánossá lettek már franciaországban E. Enigmard párisi egyetemi tanár gyógyszerészeti akadémiai igazgató is bebizonyította, így csak is a tisztátalan árú okozhatta a XIV. hadtestben előforduló mérgezéseket, és elég sajnos az, hogy ezen árú magyarországi volt.

K. Bíró Gusztáv.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Hogyan lehet a vén baromfi husát puhára főzni? Ha a vén baromfi már kiszolgált, legyen az tyúk, kakas, pulyka vagy liba, akkor ugyan birkóznunk kell vele, hogyha pecsenyeként az asztalra kerül, mert husát nem lehet megrágni. A vén libánál legalább megvan az a hasznunk, hogy felhizlaljuk és egy csomó zsirt ad, meg tollat; de az egyéb vén baromfitól irtózik a gondos háziasszony. Pedig ezen a bajon is segíthetünk és pedig nemcsak a baromfinál, hanem mindenféle husneműnél, de csak akkor, ha azt főzzük vagy legteljebb ha hosszú lében pároljuk, mert sütvé nincs még eddig olyan orvosság, amely a vén állat husát ehetővé teszi. A főzésnél a levesbe vagy egyéb lébe egy baromfira egy kanál pálinkát öntünk akkor, midőn a leves már egy fél órán át forrott; így a hus megpuhul, a pálinka pedig teljesen elpárolog, úgy hogy semmi izt vagy szagot maga után hátra nem hagy. Ha nincs pálinkánk kéznél, akkor dobjunk csalánlevelet a lébe, ez is megteszi hatását, izt nem hagy hátra, a levét pedig tálaláskor leszűrjük. Nyáron van még egy harmadik módszer is, amelyet a dinnyeszezonban alkalmazhatunk, úgy hogy a dinnyelevét (két-három kanállal egy literre) öntjük vízbe és ebben 10 percig állani hagyjuk a hust és azután főzzük meg. *Fázon.*

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fürdő és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

☎ Telefon-szám 567. ☎ Telefon-szám 567. ☎

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszakaszakészítő, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ igazgató-választmánya január hó 29-én, (szerdán) d. u. 3 órakor Kolozsvárt, az E. G. E. Attila-utcai székházának üléstermében, ülést tart, melyre az ig. választmány tagjait tisztelettel meghívja

Az elnökség.

Tárgyak:

1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Miniszteri leiratok:
 - a) a mezőgazd. szeszfordék által termelt takarm. moslék eladhatásáról;
 - b) a métermázsás zsákok forgalma tárgyában.
 - c) „A hitelszövetkezetekről“ című mű megküldetik;
 - d) a Svájcba szóló borküldemények kísérő bizonyítványairól.
3. A kolozsmegyei osztály javaslatai.
4. O. M. G. E. megkeresése a „Független Ujság“ ügyében.
5. Temesvármegyei G. E.: a lépfene elleni védekezés tárgyában.
6. Erd. Falkavadász Társulat: versenydíj kitűzése tárgyában.
7. Udvarhelymegyei G. E.: bikakiáll. díjak ügyében.
8. Cs. és kir. kat. áll. parancsnokság: a réteken való gyakorlatozás tárgyában.
9. Gazdák Bizt. Szövetkezete: a kolozsvári vezérképv. ügyében.
10. Jelentés az egyleti székház építési kaució kiadásáról.
11. Új tagok bejelentése.
12. Ülés napjáig beérkező tárgyak és esetleges indítványok.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Uj gazdasági tudósítók. A földművelésügyi miniszter. Háromszék vármegye miklósvári járására Halter Ottó hidvégi lakost. Hunyad vármegye hátszegi járásra Szalkay Vilmos hátszegi lakost, Kolozs vármegye Kolozsvár szab. kir. város területére Jászberényi András kolozsvári lakost, a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— Az E. G. E. kolozsmegyei gazdasági osztályának intéző bizottsága január hó 21-én d. u. tartotta Kolozsvárt a megyeház kistermében rendes ülését Dózsa Endre alispán elnöklete alatt. Néhány min. leirat s kisebb ügy elintézése után tárgyalták a szak-

osztálynak 1908 évre előirányzott működési tervét, mely szerint: 2—3 községben a gyakorlottabb kisgazdákból fafaragó műhelytársaságot létesítenek (tél idejére); Nagy Petri környékén varottas értékesítő szövetkezetet alakítanak; a vármegye szőlőtermelő községeiben egy-egy kis mintaszőlőt létesítenek kisgazda birtokán; községi legelők feljavítására módokat és eszközöket nyújtanak; a falusi kendertermelést felkarolják, s különösen községi itatók létesítésére törekszenek, a Kolozsvár környéki községekben a zöldségtermelést és a boltrendszerű kertészkedést honosítják meg; az ősze terveznek egy járási gyümölcsbemutatót; folytatni fogják a falusi tej- és sajtszövetkezetek alakítását, a falusi háziipari tanfolyamokat (államsegéllyel), közmunkáinak községi füztelepek létesítéséhez és az őszi járási állatdíjazások rendezésében. A nyár folyamán falusi gyümölcsös kertek bíráló bejárását tervezik.

— A vetések és a gazdasági állapot. A földművelésügyi miniszter jelentése a január 15-éig beérkezett jelentések alapján:

December hónap második felében eléggé enyhe és többnyire szép napos, itt-ott esős és helyekint havazással párosult nedves időjárás uralkodott, a melynek hasznát vette a gazdaközönség utómunkájának befejezésében. De jó hatással volt az enyhe időjárás a kelőfélben volt zsenge és különösen a bokrosodásban állott vetésekre, a melyek ugyan most a január hónap eleje óta bekövetkezett, erős hideg időjárás következtében — mivel a vetések nagyobbára hótakaró nélkül állanak — itt-ott már szenvednek is. Egyedül azok a vetések, a melyek jól megerősödve kerültek a télbe, bírják és türethetően viselik a zord időt. Ezek a vetések néhol legeltetésekre is alkalmasak voltak. A zord időjárás következtében országszerte hótakarót kívánnak a vetések. Ennek hiánya különösen agodalommal tölti el a gazdákat azon vetések sorsa miatt, a melyek a tél bekövetkezése előtt csirázásban voltak. Ilyen vetés pedig az idén nagyon sok helyen volt és éppen ez okozza azt, hogy az aggodalom nemhogy csökkent volna, hanem tovább is fokozódott.

Hozzájárul a kedvezőtlen telelési állapothoz az a körülmény is, hogy az őszi szántás és vetés munkája igen sok helyen a tél bekövetkeztéig tartott, tehát igen sok vetőmag nem csirázott ki még és további sorsát az idő alakulásától várja.

A miniszter felszólítására az idén a gazdasági tudósítók megközelítő becsléssel az 1908 évre előirányzott őszi vetésterület kiterjedésének számbavételére is figyelemmel voltak. A vett jelentések szerint a szárazság okozta kedvezőtlen őszi következtében kisebbedett az őszi bevetett terület és pedig a buzaterület mintegy 5-6 százalékkal, körülbelül ugyanennyire becslhető a rozsterület csökkenése is. Az őszi árpa bevetett területének csökkenése 8-10 százalékra és az őszi őrceé 10-15 százalékra tehető.

A hideg idő beálltával a jószág teljesen

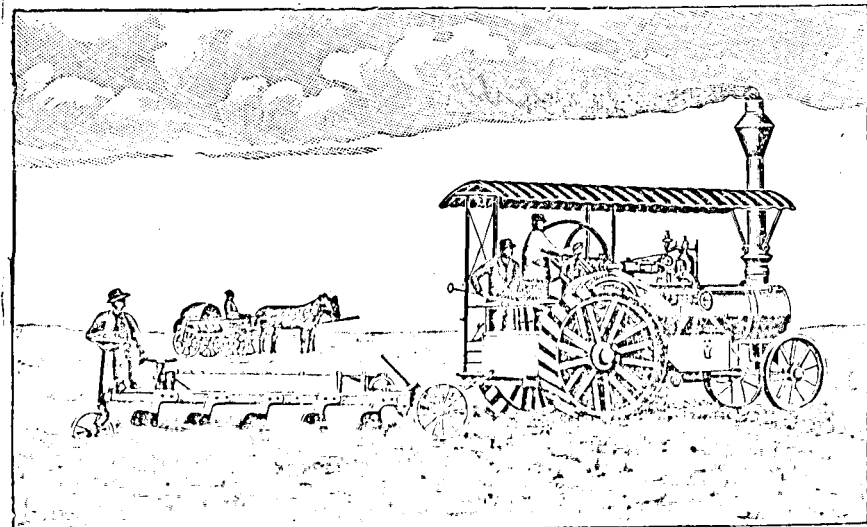
istálozásra szorult s bárha helyenként szűken van is takarmány, országos értelemben vett takarmányhiányról legalább ez idő szerint még nem lehet beszélni, mert szalma és tengeriszár bőségesen áll a gazda rendelkezésére.

Az állategészségügyi állapot országszerte kedvező. A gazdasági munkálatok többnyire szünetelnek.

— Kolozsmegye néhány községében tapasztalt legelőhiány ügyében az E. G. E. kolozsmegyei szakosztálya januárius hó 21-én egy népes szakértekezletet tartott: Dózsa Endre cs. és kir. kamarás, alispán, szakosztályi alelnök vezetése mellett. Szakelőadókul működtek Marosi Ferenc erdő-igazgató, Szász István állattenyésztési felügyelő, Csérer Lajos szaktanár, Csanády Attila erdőmester. Azonkívül jelen voltak s nagyobbára felszólaltak: Dr. Szentiványi József (Farnos), Palló Károly (Kolozs), Dr. Pavlik Sándor Bárány Bornemissza József (Esküllő), id. Sipos Gábor, Irsay József országgy. képviselő, Jakab László állategészségügyi felügyelő, Tanka Sándor t. hat. főállatorvos, Dr. Szentkirályi Ákos kir. tanácsos, akad. igazgató, Jászberényi András akad. intéző, Igaz Lajos kulturmérnökségi főnök, Tokaji László E. G. E. titkár, báró Mansberg Sándor, Nagy Endre (Választ), Bácsi Gyula lelkész (Választ), Kiss Gyula (Kolozsvár), Nagy János (Kolozsvár), Bárdos Péter (Magyarfenes) és a hallgatóság között mintegy 25 kisgazda a Kolozsvár környéki községek-ből. A javaslatok és felszólalások anyagát a következő szakosztályi intéző bizottsági rendes havi gyűlés rostálta meg s bizta meg a kolozsmegyei törvényhatóság elé terjesztendő javaslatait. Erről jövő számunkba közlendő ülési jegyzőkönyvben lesz bővebben szó.

— Az Erdélyi Gazdasági Egylet here-magtisztító raktára, folyó évi szezonban idáig mintegy 300 mm. lóhere- és lucernamagot tisztított meg, illetve tett vetésre alkalmassá. Felhívjuk az érdekelt gazdaközönség figyelmét arra, hogy lóhere és lucerna mag készletüket mielőbb juttassák a tisztító raktárba, mert ellenkező esetben tavasszal a felgyülemelő nagy mennyiség miatt az intézet nem tudja oly pontosan kiszolgálni a feleket, amint az kívánatos lenne.

— A népies gazdasági előadások Kolozsmegye községeiben január hó 19-én is tartottak Darányi miniszter ur támogatásával s az E. G. E. kolozsmegyei gazdasági osztályának rendezésében. Nagy Almáson és Nagy Petriben: Csérer Lajos szaktanár és Traxler Károly áll. kertész; Nagykapuson és Gyaluban Dr. Seyfried Károly és Juhos Lajos akad. tanárok; Szucsákon és Bácsban: Tanka Sándor t. b. főállatorvos és Nagy János áll. méhésztanító tartottak népies gazdasági tanítást: 40-60 érdeklődő kisgazda előtt, kik között az Erdélyi Gazdasági Egylet szakfűzeteit és az új cselédtörvény népies ismertetését osztották ki. Ezen gyűlekezetek nyomán Nagy-

UJ! Gépjárműrendszerű gőzszántás UJ! (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1953

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

almáson Sikó Károly körjegyző és Nagy-Patriben Josa Samu körjegyző buzditására falusi gazdakörök vannak alakulban.

— Magyar Telepítő és Parcellázó Bank részvénytársaság. A Magyar Telepítő és Parcellázó Bank részvénytársaság igazgatósága folyó hó 18-án tartott ülésében megállapította az intézet 1907. évi zárszámadását, melynek adatai a következők: Mérlegszámla. Vagyon: be nem fizetett részvénytőke 2.500.000 K., pénztárkészlet 97.985 K. 57 fillér, pénztintézetknél elhelyezve 139.977 K. 52 fillér, értékpapirkészlet 534.403 K., váltótárca 250.717 K. 32 fillér, ingatlanok: már eladott, de vevőkre még át nem irt ingatlanok 313.864 K. 74 fillér, megmaradt ingatlanok 3.509.599 K. 05 f., együtt 3.823.463 K. 79 fillér, jelzálogkölcsonők 9.836.215 K. 55 fillér, ingatlanokkal fedezett vételárhátralékok 2.594.261 K. 57 fillér, adósok 242.403 K. 42 f., összesen 20.019.427 K. 74 f. — Teher: részvénytőke 5.000.000 K., tartalékalap 53.742 K. 35 fillér, külön tartalékalap 65.000 K., tisztviselői és szolgai nyugdíjalap 37.308 korona. 46 fillér elfogadványok 2.810.000 K., engedményezett jelzálogkölcsonők 7.196.810 K. 60 fillér, saját ingatlanainkat terhelő jelzálogkölcsonők és vételárhátralékok 849.663 K. 87 fillér, hitelezők 3.592.727 K. 06 fillér, kincstári illetékek tartaléka 40.266 K. 65 fillér, átmeneti tételek 4044 K. 21 fillér, nyereség mint egyenleg: áthozat 1906. évről 21.690 K. 39 fillér, 1907. évi tiszta nyereség 348.174 K. 15 fillér, együtt: 369.864 K. 54 fillér, összesen 20.019.427 K. 74 fillér. — Üzlet-eredmény-számla: Veszteség: üzleti költségek, üzleti adó és a felügyelő-bizottság illetményei 96.249 K. 91 fillér, tiszti és szolgai fizetések és jutalmak és a nyugdíjalaphoz való járulékok 96.009 K. 21 fillér, nyereség mint egyenleg: áthozat 1906. évről 21.690 K. 39 fillér, 1907. évi tiszta nyereség 348.174 K. 15 fillér, együtt: 369.864 K. 54 fillér, összesen 562.123 K. 66 fillér. — Nyereség: nyereségáthozat 1906. évről 21.690 K. 39 fillér, ingatlan eladási többlet és jutalékok 321.637 K. 59 fillér, kamat- és haszonbérjövdelem 227.795 K. 68 fillér, összesen 562.123 K. 66 fillér.

Az ez évi rendes közgyűlés folyó hó 31-én délután 4 órakor fog az intézet helyiségében (V., Nádor utca 9.) megtartani.

— Állatvásáraink az 1907. év november havában. A magyar királyi központi statisztikai hivatal kiadásában megjelenő Statisztikai Havi Közlemények 1907. évi november havi füzeté szerint a magyar birodalomban november hóban összesen 405 országos állatvásár tartatott, melyek közül 72 Horvát-Szlavonországra esik. Ez állatvásárookra felhajtottak összesen 314.001 szarvasmarhát, 128.505 lovat, 53.275 juhot és 120.496 sertést. Ebből az anyaországra 267.728 szarvasmarha, 117.905 ló, 49.864 juh és 97.034 sertés, Horvát-Szlavonországra 46.273 szarvasmarha, 10.600 ló, 3412 juh és 23.462 sertés esik. Eladott összesen 98.745 szarvasmarha (84.423 a Dráván innen, 14.322 a Dráván túl), 23.154 ló (20.730 a Dráván innen, 2424 a Dráván túl), 19.482 juh (18.455 a Dráván innen, 1027 a Dráván túl), 47.317 sertés (37.742 a Dráván innen, 9475 a Dráván túl).

— A gazdatisztek kötelező nyugdíja. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete több, a mezőgazdaság ügyeit felkaroló orsz. képviselőt felkért arra, hogy a földmivelésügyi tárca költségvetésénél tegyék szóvá a gazdatisztek nyugdíj-ügyének mai tarthatatlan voltát s kérjék fel a minisztert, hogy a kötelező gazdatiszti nyugdíj ügyében elvi kijelentést tegyen. Az egyesület kívánságának teljesítését máris több képviselő megígérte.

— Felhívás a házinyultenyésztőkhöz. A házinyultenyésztés egy idő óta rohamos lépésekkel halad előre. Az ország minden vidékén újabb és újabb hívei akadnak e mindenütt könnyen üzhető tenyésztési ágazatnak. Jövedelmezőségre azonban a tenyésztők csak abban az esetben számíthatnak, ha termékei-

ken egész éven át minden időszakban tudhatnak. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V. ker., Alkotmány-u. 31. házinyultenyésztési akcióját országosan szervezve, módot és alkalmat nyújt arra, hogy a tenyésztők házinyulaikat (akár fajállatok, akár piaci értékesítésre való kereszttezek vagy a tenyésztésből kiselejtezett állatok) bármikor minden mennyiségben értékesíthessék. Felhívjuk tehát a tenyésztőket, hogy saját érdekükben eladásra kerülő nyulaikat fenti szövetkezetnél bejelentésük.

— XXV. tenyészállatvásáron bemutatandó állatok díjazására Darányi Ignác dr. földmivelésügyi miniszter 16.600 koronát engedélyezett, mely összegből egy db. 2000 K., egy db. 1000 K. értékű állami tiszteletdíj, három 600 K., három 400 K., tizenegy 300 K., tizenhét 200 K., tíz 150 K., tizenkilenc 100 K. értékű állami díj s végül két 100 koronás és két 50 koronás pénzdíj fog alkottatni. Ezekhez jön még egy 1000 koronás fővárosi tiszteletdíj, úgy, hogy összesen 71 díj, 17.600 korona értékben fog a bíráló-bizottság rendelkezésére állani. A fent említett 4 állami pénzdíj kivételével az összes díjak műtárgyakból fognak állani. A bejelentések a vásárra már megindultak. A tenyészállatvásárral kapcsolatos gépkiallítás is igen érdekesnek ígérkezik, amennyiben a Magyar Államvasutak Gépgyárának Vezérigazgatója, Szűcs Zsigmond, az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T. és még több nagy cég sok nagytartóságu gépujdonyságot jelentettek be.

— A Magyar Gazdaszövetség a falu népeért. Olvasóink jól tudják, hogy a Károlyi Sándor gróf által alapított és ezidőszert Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter elnöklete alatt munkálkodó Magyar Gazdaszövetségnek mik a céljai és törekvéseiben miféle szempontok irányítják. Igyekszik fölbresztetni, kötelességének tudatára juttatni a nemzetnek azt a részét, mely hivatva van a többiek vezetésére; szervezi a szétszórta erőket és megismertette őket a magunk bajaival, a jobb és szebb jövő érdekében tevékeny munkára serkenti őket. Nagy tevékenységet fejt ki a falvak lakóinak helyes mederben való szervezése ügyében és azért, hogy őket a tömörülés, szövetkezés gondolatával és előnyeivel megismertesse. A Magyar Gazdaszövetség újabb az idegenből visszatérő magyaroknak céltudatos módon való elhelyezése érdekében nyilvántartja az olyan birtoktesteket, melyeken a visszajövők akár mint szövetkezetekbe állott bérlők, akár mint tulajdonosok megtalálhatják itthon a boldogulhatást. Ezért felkéri lapunk utján is a tulajdonosokat, hogy az ilyen célokra alkalmas birtokokat nála bejelentésük. A Gazdaszövetség a szétszórta erők egyesítésével közreműködik új telepések alakításánál, szervezi a földhaszonbérli szövetkezeteket, a fogyasztó és értékesítő szövetkezeteket. Megkeresésre falusi gazdaszövetségeket alakít. Ingyen ad tanácsot, felvilágosító szót minden hozzáférőnek bármely gazdasági és szövetkezeti kérdésben. A szövetség tagja lehet minden honpolgár és a köz javáért dolgozó minden testület, ha magát évi 12 korona fizetésre kötelezi. Ezen tagság fejében jár a havonta megjelenő „Magyar Gazdák Szemléje” vagy a „Szövetség” című hetenkint kétszer megjelenő folyóirat. Évdíjas tagok évi 2 koronával is beléphetnek, melyért számos hasznos tájékoztató könyvet, füzetet kapnak. Midőn ezeket a dolgokat közreadjuk, föl akarjuk hívni az olvasók figyelmét a Gazdaszövetség közhasznú tevékenységére és arra, hogy hatáskörükben a szövetség törekvéseinek sikerre juttatása érdekében buzgólkodjanak.

— A sertésvész elleni védekezés reformjára mégis csak rákerül a sor. A földmivelésügyi miniszter utasította az összes m. kir. állatorvosokat véleményes jelentéstételre az iránt, hogy gyakorlatuk alapján mily intézkedéseket tartanak szükségeseknek az eddigi rendelkezések megváltoztatására. A meg-

oldásnak eme módja minden bizonnyal a leghelyesebb. Csakis a gyakorlat emberei képesek egy rendelet alkotásánál vagy megváltoztatásánál a helyes irányító elveket megadni, az összefüggő egész megalkotása a rendelethez munkája.

— A hegyvidéki akció kiterjesztése. A földmivelésügyi miniszter elhatározta, hogy a hegyvidék gazdasági talpraállítása érdekében megindított munkát Árva-, Trencsén- és Liptó-megyére kiterjeszti és ezen megyék népe gazdasági helyzetének fokozatos javítására 100.000 koronát vett fel idei költségvetésébe. Nevezett megyék közönsége évek óta több ízben fordult az akciónak kiterjesztése érdekében a miniszterhez, a ki a javaslatokat most valószínűleg meggyakorlatilag.

— Perzsa prém Ausztriában. Ausztriában egy gazdasági konzorcium a földmivelésügyi miniszterium támogatásával karaküljuhokat hozatott Közép Ázsiából. A karaküljuhok szolgáltatják az érdekes perzsa prémet s most ezeket a juhokat akarják tenyészteni Ausztriában s így akarnak termelni perzsa prémet. Háromszáz karaküljuhok már hoztak is, hat vagonban szállították az állatokat s a hosszú ut dacára, baj nélkül érkeztek a határra. Az enzersdorfi államason három hétig vesztgár alatt voltak s most mára tenyésztés helyére vitték a juhokat. Az állatok egy részét Dalmáciába s Boszniába viszik, mert az ottani klimatikus viszonyok alkalmasok a tenyésztésre. Ausztriában nagy reményekkel néznek a belföldi perzsa prém termelése elé.

— A visszavándorlók munkásközvetítése. A földmivelésügyi miniszter által a belügyi és kereskedelemügyi miniszterekkel egyetértőleg szervezett munkásközvetítési központ jelentése szerint a visszavándorlók közül alkalmazást találhat 2432 bányamunkás, 12.527 erdei munkás, 6732 földmunkás, 3238 gyári és ipari munkás, 3141 gazdasági munkás és család.

— Magyar fajta bikakiállítás és vásár. A Szolnok-Dobokamegyei Gazdasági Egyesület az idén márczius hó 2-án rendezi régtől fogva jó hírnek örvendő erdélyi magyar fajta bikakiállítását és vásárját Désen.

— Amerika közgazdasága 1907-ben. Az 1907. év Amerika gazdasági életében a depresszió éve volt. A legkedvezőbb konjunktúrákat hirtelen kereskedelmi és ipari visszaesés váltotta fel. A mezőgazdasági termelésben azonban Amerika 1907-ben meghaladta az előző esztendő eredményeit 10%-kal. Termelt összesen 7415 millió dollár értékű gabonanemű; és pedig: 1340 millió dollár értékű tengeri, 361 millió dollár értékű téli, 193 millió dollár értékű nyári buza, 334 millió dollár értékű zab, 700 millió dollár értékű gyapju és 743 millió dollár értékű széna. Nyersvasban 26 millió tonnát termelt. Az év tíz hónapjában a vasipar a legkedvezőbb eredményekkel dolgozott s november, decemberben olyan krízis állt be, a mely egyszerre mintha elvágta volna ennek az ipárnak termelőképességét, Amerika külkereskedelme 3500 millió dollár értéket képviselt s 300 millióval nagyobb volt, mint az előző évben. A fizetésképtelenségek száma csak a legutolsó három hónapban emelkedett s nagyobb volt, mint az előző évek bármelyikében. Az értéktözsde szintén az év utolsó hónapjában mutatott fel nagy árkülönbözöteket.

— Jelentés a világ gabonaterméséről. E hét folyamán jelenik meg második kiadásban a földmivelésügyi miniszter jelentése a világ gabonaterméséről. Ebben a jelentésben már az egyes országok termésének végleges számadatait fognak szerepelni. A munka keretében teszi közzé az országos statisztikai hivatalnak Magyarország 1907. évi terméséről szóló statisztikáját is, a melynek eredmény-számai valamivel nagyobbak, mint a legutóbbi miniszteri becslés adatai.

— Munkásjóléti bizottság. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter megbízta a Társadalmi Muzzeumot, hogy az érdekelt tár-

sadalmi körök bevonulásával szerezzen munkásjóléti bizottságot. Értesülésünk szerint az iparos és gazdasági érdekeket képviselő egyesületek és szervezetek egy része máris a legnagyobb készséggel hajlandónak nyilatkozott az akcióhoz csatlakozni. Ugyancsak a Társadalmi Muzeumot megbizta a kereskedelemügyi miniszter munkásegesztésügyi tanfolyam rendezésével és az alkoholelleses küzdelemben való erélyesebb közreműködéssel.

— **Csemegeszőlőkivitelünk Németországba.** A néhány év előtt nagynehezen meghódított német szőlőpiacon újabban tért veszt kivitelünk. Különösen szánalmas volt kivitelünk novemberben, tehát oly időben, amikor a szüret épen csakhogy befejezést nyert s így még friss áru is volt elég. Novemberben Németországba behozott összes csemegeszőlő 40,760 mmázsát tett ki. Ebből Ausztria-Magyarország együttvéve 68 mmázsát, vagyis az összimport 0.15%-át vitte ki! Ezzel szemben egyéb, délibb s így korábban szüretelő államok ebben a kivitelben következőképen participáltak: Franciaország kivitt 1894 q t Törökország 2220 q t Olaszország 15.439 p t és végre Spanyolország 20.594 mmázsát. T-hát Spanyolország az ő nagyszemű szőlőjéből az összes szükségletnek felét látta el.

— **A zöldségtermelés és bolgár kertészet.** Darányi földmivvelésügyi miniszter január hó 25-ére enquétet hívott egybe a zöldségtermelés és bolgárkertészet előmozdítása tárgyában. Az enquète elé megvitatás végett a miniszter részletes kérdőpontokat terjeszt, amelyek vonatkoznak az ország egyes vidékein létesítendő mintazöldségtelepekre, valamint a termés és értékesítés kérdéseinek egyéb részleteire.

— **A cukorrépatermelő gazdák szervezkedése.** A cukorrépatermelő gazdák országos gyűlése által a cukorrépatermelő gazdák országos szövetsége előkészítésére kiküldött végrehajtó-bizottság gróf Dessewffy Emil elnöklete alatt ülést tartott, amelyen Szilassy Zoltán előadó bejelentette több vidéki szövetség magalakítását. Az előterjesztések fölött beható vita indult meg, s ezután a bizottság kimondotta, hogy az országos szövetséget a holnap, szombaton tartandó gyűlésen megalkítja s a szervezkedést tovább folytatja.

— **Az osztrák cukorkontingens és a surtaxe.** Az osztrák pénzügyminiszterium végrehajtási rendeletet bocsátott ki a surtaxe-mentes cukorforgalomra vonatkozólag. A surtaxe-mentes cukormennyiség, melyet az osztrák gyárak Magyarországra szállíthatnak, tudvalevőleg 225.000 métermázsá. Ez a kivitel most került felosztásra az egyes gyárak közt. A csehországi gyárak valamivel több mint 100.000 mm. kontingenst kaptak, a morvaországiak körülbelül 70.000 métermázsát, a sziléziaiak 10.000, az alsó-ausztriaiak 6000 és a galíciaiak körülbelül 15.000 métermázsát.

— **Könnyítés a fegyvergyakorlaton.** A hadvezetőség elhatározta, hogy ezentúl a tartalékosok és póttartalékosok tetszésére bizza, hogy március és szeptember között, mikor akarnak szolgálatot teljesíteni. Ezáltal lehetővé válik, hogy mindenki akkor végezze a fegyvergyakorlatot, amikor hivatása megengedi s így módon meg fog szünni a mezőgazdasággal foglalkozók panasza is, hogy éppen aratáskor kell bevonulniok. Behívják majd az idén a

gyalogsághoz és vadászokhoz 172.000 embert 13 napra, 63.500 embert 17 napra, 4900 embert 28 napra, a lovasságnál 4800 embert 25 napra, a tábortűzért 9400 embert 17 napra, a vartűzért 5000 embert és az utászoknál 5450 embert 17-17 napra, az utóbbiaknál 2500 embert 28 napra, a vasuti és táviró ezrednél 2300 embert 17 s a szekereseknél 6000 embert 17-17 napra. Összesen tehát 278.000 tartalékos és póttartalékos hívnak be, tisztet pedig 4900-at.

— **Bortörvényünk módosítása.** A magyar Borkereskedők Országos Szövetsége foglalkozott a bortörvény revíziójának kérdésével. Zwack Ákos szakigazgató referált a szövetség igazgató-választmányának ülésén a bortörvény revíziójának kérdésében. Kifejtette, hogy a benyújtandó törvénytervezet megismerése előtt nincs mód az érdemleges állásfoglalásra, Mindössze annyi bizonyos, hogy az Ausztriával létrejött kiegyezési megállapodások értelmében az új magyar bortörvény legalább olyan szigorú lesz, mint a megfelelő osztrák bortörvény. Hogy az érdekeltség kellő időben állást foglalhasson e fontos kérdésben, szükségesnek tartja erre a célra egy szakértekezlet egybehívását, nehegy úgy járjanak, mint az adóreformmal. Javasolja, hogy eziránt tegyen a szövetség az illetékes minisztereknek előterjesztést. Dr. Szilágyi Gyula felszólalása után az igazgató-választmány a javaslatot egyhangulag elfogadta és ilyen irányban felírt a földmivvelésügyi miniszterhez.

— **Az amerikai kivándorlás.** Amíg egyrésről még sohasem hagyták el annyian az új világot, mint a múlt év össze óta, addig másrésről az Amerikába való bevándorlás is nagy mértékben megcsökkent. Nev-Yorkból írják ugyanis hogy az Amerikába való bevándorlás a múlt héten nagyon megapadt. New-Yorkban ennek következtében a bevándorló állomás több hivatalnokát elbocsátották s a vasutak is leszállították a bevándorlókat szállító vonatokat számát.

— **Akcio a középirtokok érdekében.** A Szolnok-Doboka megyei gazdasági egyesület legutóbb tartott népes ülésén Szemmary József titkár indítványt terjesztett elő, mely szerint az egyesület kérje fel a törvényhozást és a kormányt, hogy gondoskodjék, hogy főleg a nemzeti vidékeken oly nagy számban eladásra kerülő középirtokok megbízható kezekbe jussanak. Az egyesület az indítványt egyhangulag magáévá tette s három tagu bizottságot küldött ki a kormányhoz terjesztendő emlékirat, valamint a további akció részleteinek a kidolgozására.

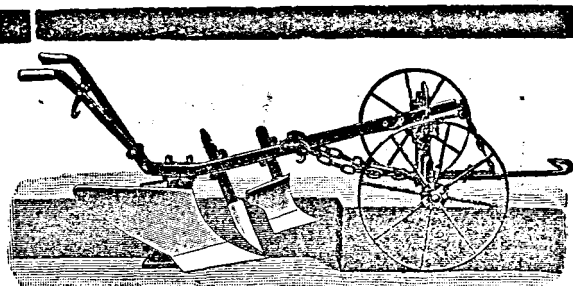
— **Szőlősgazdák gyűlése.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgató-választmányá Zzelensky Róbert gróf elnöklete alatt látogatott ülést tartott, a melyen Drucker Jenő dr. igazgató előterjesztései alapján megállapították a február hó 3-8-ig tervezett szőlészeti és borászati tanfolyam részleteit, majd beható vita tárgyává tették a szőlőjég kár ellen való biztosításának ügyét, melylyel legutóbb a pécsi kongresszus is foglalkozott. Elhatározták, hogy az egyesület március közgyűlésekor e tárgyat újra napirendre tűzik.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölös szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény testekkel. páncélemezekkel

□ acél gerendelylyel

== állítható szarvakkal, önzvetéssel ==

1801-II. Többvasú ekék.

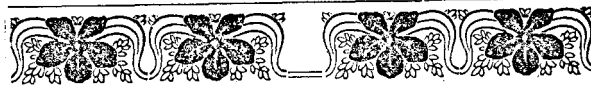
Finom-, szántás, csukló-, rét boronák.

Háromtagu és egytagu hengerek, Superior sorvetőgépek, triörök.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

□ Gézséplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozgonyok 200 HP.-ig. □

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

záloglevél kölcsönök

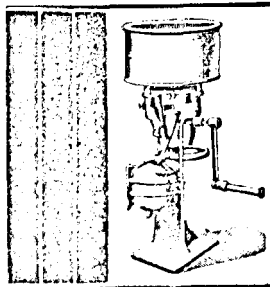
nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdőlérszeli ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfial adnak véleményyt. 1001

Prima tenyésztőjások

Angliából, W. Cooktól importált remek sárga és fehér Orpington törzsek után, darabja 1 korona; kizárólag kiállításokon első díjjal kitüntetett különös szép tojók után 2 korona. Megrendelhető Ternyey Árpád legmagasabb kitüntetésekkel sokszorosan díjazott telivér Orpington telepénél Aradon (Demeter-u. 92. sz.), mely a legutóbbi nemzetközi baromfikiállításán legszebb éves sárga Orp. kakasért s legszebb fehér Orp. tyukokért 3 első díjat s 4 tiszteletdíjat nyert. Szállítás sorrendben, rázás és fagymentesen eszközöltetik. Termékellen tojások 80%-ig egyszer ingyen pótolhatnak. Megkeresésekre azonnali válasz. 2070.

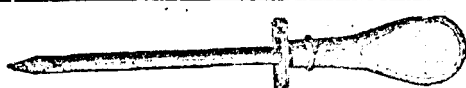
EREDETI „MÉLOTTE” TEJFÖLÖZŐGÉPEK,

valamint az összes tejgazdasági, állattenyésztési, gazdasági cikkek

állandóan nagy választékban raktáron:

GEITNER és RAUSCH Budapest, V. Andrássy-út 8.

☛ Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. ☛

Szenzációs szőlőujdonság!

„Szent-István király“ és „Erzsébet királyné“

Ugy ezek, valamint az összes legjobban bevált régi és új fajok gyökeres fásoltványai tiszta Portalis (Gloire Montpellier) alanyon első minőségben kaphatók **Fajtisztaságért kezeskedünk!** Oltványainkat csak is a saját telepünkön termelt Portalis alanyon készítjük és ehhez csak is a saját oltogalyainkat használjuk.

Előjegyzéseket ez év őszi és jövő év tavaszi szállításra már most elfogadunk bármely fajra nézve, mert telepünkön az összes szőlőfajok megvannak. 2061

Hazai sima vesszőket is minden fajban igen jutányos árban árulunk.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

LENGYEL TELEP, Szolnok
csemege-szőlő és méztermelés, szőlőoltvány és vesszőtenyésztési telep.

Hirdetmény!

Alólírott szövetkezet telepén még a készlet tart mintegy 1 1/2 millió 150 különféle faj legnemesebb Bor és Csemege-szőlő fajokból őszi szedésű, gondosan elvermelt, minden szőlőbetegségtől mentes a faj azonoságáért teljes szavatosság mellett ajánlja **sima szőlő vessző készletét.** Továbbá igen szép 2—3 éves duggyökérzetű gyümölcsfa ojtványait, u. m.: Alma, Körte, Kajszin, Őszi-barack, Cseresznye, Megy, Szilva, Riglót, Birs ojtót Eper. — Eper, Ákác és Gleditsia magoncokat. Különféle díszfákat mintegy 3000 drb. igen erős szépnövésű 3—4 méter magas Bignoniákat igen jutányos árért, virágzó cserjéket és virágzó felfutókat. Diót, remek szép növésű, homok talajon nevelt különféle fajú fenyőket a legjutányosabb árakért pontos kiszolgálás mellett ajánl a tavaszi idenyre

➔ Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk. ➔

Megrendelések az Első Kecskeméti Szőlő és Gyümölcs-termelő Szövetkezet címére intézendők Kecskemétre.

Felső-Zsuk határán eladó tölgyfa-erdőnek fája.

Az erdőt az apahidai vasuti állomással 7 km.-nyi kavicsolt út köti össze. Var benne vastagsági osztály: I. = 14, II. = 208, III. = 3044, IV. = 775, V. 1100; főösszeg: 5141 szál eladó fa. Ezekben mű és haszonfa 2638 m.³, tűzifa 1542 m.³, összesen 4180 m.³.

Értekezhetni tulajdonos:
bárá Petrichevich-Horváth Kálmánnal,
Felső-Zsukon, u. p. Alsó-Zsuk. 2060

ARA 60 fillér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RETHY-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félélt kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. 2036

➔ Ára 60 fillér. ➔ Csak Réthy-félélt fogadjunk el. ➔

Szőlőajtványok

kiváló bor és csemegefajokban, gyökerek és simák

Riparia Portalis és Rupestris Monticola

gyökeres és sima vesszők, szokvány minőségben, szavatosság mellett eladók.

Másodosztályu ojtvány s vesszők átvételénél árkedvezmény. — Kívánatra árjegyzéket küld

FISCHER LAJOS Miskolcson.

Manhold Kálmán

KULÁN, Bácsmegyének a Telecska magaslátán fekvő Rác Jolánföldi szőlőajtvány és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható.

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökeres zöldajtvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző, a melyeknek fajtisztaságukért kezeskedem, kívánatra névjegyzéket küldök.
3. Alma, körte, barack és kajszi-fák 1, 2, 3 éves ojtványok a legkiválóbb fajokban
4. Gleditsia élsővény, valamint az élsővények királya

Maclura Aurentiaca

élsővény, a melynek gyökerei nem sarjadznak, tövisei igen sűrűk, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellentáll. — Ugyanitt kapható saját termésű, telecskai dombokon termelt 1907. évi termésű 200 hl. fehér, 100 hl. siller fajborok napi áron. 2065

Szives megkezeséseket kér: **Manhold Kálmán** nagy bérlő.

Szőlőoltványok : hiányok pótlására 2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készítve ezre 100 ft. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 ft. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 ft.

Fásoltványok : Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 ft. Szépséghibával, eredési biztosítással ezre 45 ft. Mind Riparia Portalisra oltva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárféher, Mézesféher, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok. Hárslevelű, Sauvignon, Bánati Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemegefajok:** Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Ghasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. oszt. 10 ft, sima Rip. Port. II. oszt. 5 ft, gyökeres Rip. Port. I. oszt. 16 ft, gyökeres Rip. Port. II. oszt. 10 ft, gyökeres 2 éves gyökerű 18 ft. Hazai nemes vesszők sima 5 ft, a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni.

Székely I. József, Gyöngyös, Szent-Urban-Templom. 2064

Egy, a Kolozsmonostori gazd. tanintézetet jeles sikerrel végzett 19 évi gyakorlattal bíró nős, 4 gyermekes tisztartó, ki jelenben is egy 2400 holdas birtokban, mint főtiszt működik, március — elsejére megfelelő — **tisztartói állást keres**

➔ Czim a kiadóban. ➔ 2067

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítási alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,970.840.— K.
Tartalékok	764.760.16 "
Összesen: 2,735.104.16 "	

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " "	59.782.26 "
1903. " "	109.331.73 "
1904. " "	72.438.23 "
1905. " "	61.730.60 "
1906. " "	39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok honnyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1018 az igazgatóság.

Répa- mag óvári, oberndorfi

Putyi, Prairie királyné „

Karós és törpe
babok

Gyorsfejlődésü

Magyar bikák

Poland-china kan
malaczkok

Pekingi gácsérok

Olaszemdeni gunarak

Bronz pulykakakasok

Iámpanélk üli

költőgépek

Pekingi kacsá-, em-

deni lud-, fehér és

fekete Orpington-

tojásokra

amerikai kőrís, dió

és szil-sorfákra

előjegyzést elfogad

Teleki Árvéd

gróf

drassói urad. intézősege,

u. p. 2053

Konczá.

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

M. kir. szabadalm. osztalysorsjegyek főelárusító helye.

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat,

járadékokat, checkeket, kisorsolt értekeket stb. stb.

Értékpapírokat, idegen pénznemeket

elad és vásárol

Előleget ad értékpapírokra,

folyószámlán és előre meghatározott időre

Dijmentesen bevált szelvényeket

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,

hite leveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt

tűz- és betörésmentes pánccsészkekrényeket. (Safe Deposits.)

2055

Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

Figyelmeztetés.

Mastin

a Doctor Trnkóczy krajnai hízaló és védőszere. Kereskedésekben is kapható s a legmagasabb kitüntetésekben részesült. —

Gondos gazdák minden tenyészállatnak adják s ezrivel küldik a köszönő iratokat.

Trnkóczy-gyógyszertár

2074 Laibach.

Postán küldve 5 csomag ára 2 korona 70 fillér.

A legnagyobb állami és első díjjal kitüntetve, hercegi tiszteletdíj stb.

KOHLER KRIGYES

kertművész és kertépítő

Kerttechnikai iroda:

BUDAPEST

VII., Gizella-ut 15. szám

(lakás: VII., Csömör-ut 46.)

TELEFON: 25-33.

park, kert stb. tervezése, ki-

vitele stb., stb.

Tajkertetészeti képes-utmnatató ki-

vánatra ingyen küldetik.

1903.

1903.

Már 25 éve küldöm szét

az 1900. évi

párisi világkiállításon

Grand Prix-vel

— kitüntetett —

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Cimem:

Vodicka F.

földbirtokos.

Smrztiz, (Hanna)

Morvaország.

Minták ingyen és bérmentve!

2059

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,

Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,

Felsőcsatér. Fötér 9.

1729 Sárospatak,

Kossuth Lajos-u. 70.

Mindennemű

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legutányosabban a FISCHER-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest, Nánor-utca 31-33. sz. szerethető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakölcshöz intézet. 2072

Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Bárdos és Brachfeld

műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-u. 23. sz.

Villamossági osztály:

Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak,

malmok, fűrésztelepek és községek részére.

Ajánlat ingyen és bérmentve.

1971

Vetési czelokra alkalmas kocsányos és kocsánytalan fajliszta tőgymakkot vételre keresek.

Részletes ajánlatokat „Erdő” alatt továbbítja a kiadóhivatal

2069

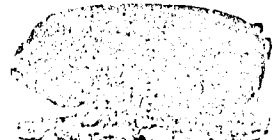
Url Rezső

sertésb rományos

Budapest, VIII.,

Bórkocsis-

utca 12.

Telefon: 97-05.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít

Hirdetéseket bármikor felvesz e lap kiadóhivatala. Attila-utca 8-10 sz.

GÖZEKÉKET,
GOZ-UTIHENGEREKET
 1758 és
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT
 a legtekélyesebb szerkezettel és legolcsobb árak
 mellett szállít
JOHN FOWLER & Co.
 Telefon 42—50 Budapest — Kelenföld a vasútállomással szemben.

RÖCK ISTVÁN gépgyára
BUDAPEST, I., Budafoki-út.
 Gyártmányok:
 Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
 Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gáz-
 gépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
 Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű
 gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
 Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
 Hűtőtelepek és jéggyárak.
 Gopherendezések malmok, téglagyárak, olaj-
 gyárak s kékfestő-gyárak részére.
 Hidraulikus sajtók különböző nagyságban.
 Borsajtók és szőlőzúzók. 1475

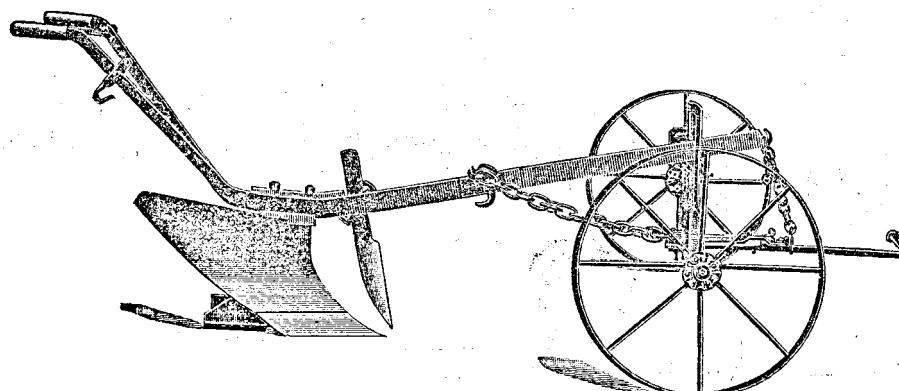
A Hunyadmegyei
Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle 20 lóerejű gőzeke garniturájával tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.
 Szerződés kötés esetén szántató kivánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak — évi kötésükből átengednek.
 Bővebb felvilágosítással szolgál:
Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
 Budapest, Országház. 1934

Földmives iskolát végzett gazdatiszt
 április 1-ére állást keres,
 esetleg **azonnali** belépésre. 2068
 Hét évig mint segéd és 6 évig mint kezelő tiszt.
 működött nagyobb gazdaságokban.
 Czim: **Gy. A.** alatt a kiadóhivatalban.

SCHMIDT M.
 szijgyártó, nyerges és bőröndös
 Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25., a Vas-u.
 sarkán. Ajánlja saját gyártmányu **kocsizó**
 és **lovagló szerszámait, utazó és kézi**
bőröndök női kiegészítőit (ridikül) és övek,
pénz, szivar- és cigaretta stb. tárcáit.
 Árjegyzék ingyen. 2070

Minden gazda a saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti

Magyarországi vezérképviselő:
SZÜCS ZSIGMOND

BÄCHER-féle acél-ekéket és tégely-acél eketesteket
 vásárolja — A BÄCHER-féle ekék s eketestek kigazdák számára is készülnek és könnyű súly, biztosjárás tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölmulnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.
 Az ekefejek törhetetlen acélból készülnek, melyekért **öt évi** szavatosságot vállalok.
Bächer Rudolf
 kizárólagos ekegyárának raktára.
 Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.
 Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

A **MELICHAR-féle** császári és királyi szabadalmazott
„UNIKUM DRILL“ sorvetőgép úgy célszerű szerkezet, kevés vonó-
 erőszükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valameny-
 nyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 30,000-nél több ilyen gép adatott el.

MELICHAR FERENCZ
 csász. és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.
 Magyarországi vezérképviselő:
Szücs Zsigmond
 BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68-ik szám. 1910
 Abrás leirással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.

